

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 7 นี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่มุ่งเน้นให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจน ถูกต้อง และครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากการศึกษา เอกสาร ตำรา งานวิจัยและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาไม่ปรากฏว่ามีการศึกษา หรือบรรยายสภาพความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูไว้ การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษา ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของครูที่สอนเฉพาะระดับประถมศึกษา ครูที่สอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษา และครูที่สอนทั้งสองระดับชั้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนเฉพาะระดับประถมศึกษา ครูที่สอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษา และครูที่สอนทั้งสองระดับชั้น แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปร ที่จะศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1.1 ตัวแปรอิสระ คือ ระดับชั้นที่ครูทำการสอน ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

1.1.1 ครูที่สอนเฉพาะระดับประถมศึกษา

1.1.2 ครูที่สอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษา

1.1.3 ครูที่สอนทั้งสองระดับชั้น

1.2 ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานซึ่งศึกษาจากปัจจัยต่าง ๆ

13 ด้าน ได้แก่

1.2.1 ความสำเร็จของงาน

1.2.2 การได้รับการยอมรับนับถือ

1.2.3 ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน

1.2.4 ด้วงานหรือลักษณะงานที่ปฏิบัติ

1.2.5 ความรับผิดชอบ

1.2.6 นโยบายและการบริหาร

1.2.7 การนิเทศงาน

1.2.8 ความสัมพันธ์กับบุคลากรในโรงเรียน

1.2.9 ฐานะทางสังคมของบุคคลในงาน

1.2.10 เงินเดือนหรือผลประโยชน์เกี่ยวกับ

1.2.11 สภาพการทำงาน

1.2.12 ความเป็นอยู่ส่วนตัว

1.2.13 ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 7 จำนวนทั้งสิ้น 5,155 คน ซึ่งจำแนกตามรายจังหวัด ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนโรงเรียนและจำนวนครูแต่ละจังหวัด แยกตามกลุ่มครูที่สอนเฉพาะระดับประถมศึกษา ครูที่สอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษา และครูที่สอนทั้งสองระดับ

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครูทั้งหมด	จำนวนครูที่สอนเฉพาะระดับประถม	จำนวนครูที่สอนเฉพาะระดับมัธยม	จำนวนครูที่สอนทั้งสองระดับ
กำแพงเพชร	36	581	291	38	252
นครสวรรค์	53	731	307	53	371
พิจิตร	35	541	253	43	245
พิษณุโลก	51	988	542	89	357
เพชรบูรณ์	41	730	388	55	287
ตาก	22	363	187	22	154
สุโขทัย	29	608	332	73	203
อุตรดิตถ์	38	613	249	98	266
รวม	305	5,155	2,549	471	2,135

แหล่งข้อมูล : สำนักงานขยายโอกาสทางการศึกษา สบช.

ฝ่ายแผนงานฯ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 7

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คัดจากตารางการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane' ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ซึ่งจากประชากร 5,155 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 372 คน

3.2 วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่กระจายครอบคลุมและเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรมากที่สุด การวิจัยครั้งนี้จึงเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบแยกกลุ่ม(Cluster sampling technique) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling technique) โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 แบ่งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 7 ออกเป็นรายจังหวัด แล้วสุ่มโรงเรียนตามจำนวนที่กำหนด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

3.2.2 ในแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้ แบ่งครูออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ครูที่สอนเฉพาะระดับประถมศึกษา ครูที่สอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษา และครูที่สอนทั้งสองระดับชั้น

3.2.3 สุ่มครูแต่ละกลุ่มในโรงเรียน ตามสัดส่วนของจำนวนครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทั้งหมด ต่อ ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 372 คน ตามรายละเอียดในตารางที่ 2

2.4 จากนั้นจึงทำการเก็บข้อมูลรายบุคคล จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในแต่ละจังหวัดแยกตามกลุ่มครูที่สอนเฉพาะ
ระดับประถมศึกษา ครูที่สอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษา และครูที่สอนทั้งสองระดับชั้น

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน		จำนวนครูทั้งหมด		ครูที่สอนเฉพาะ ระดับประถม		ครูที่สอนเฉพาะ ระดับมัธยม		ครูที่สอน ทั้งสองระดับ	
	ประชากร	กลุ่ม ต.ย.	ประชากร	กลุ่ม ต.ย.	ประชากร	กลุ่ม ต.ย.	ประชากร	กลุ่ม ต.ย.	ประชากร	กลุ่ม ต.ย.
กำแพงเพชร	36	3	581	42	291	21	38	3	252	18
นครสวรรค์	53	4	731	53	307	22	53	4	371	27
พิจิตร	35	3	541	39	253	18	43	3	245	18
พิษณุโลก	51	4	988	71	542	39	89	6	357	26
เพชรบูรณ์	41	3	730	53	388	28	55	4	287	21
ตาก	22	2	363	26	187	13	22	2	154	11
สุโขทัย	29	2	608	44	332	24	73	5	203	15
อุตรดิตถ์	38	3	613	44	249	18	98	7	266	19
รวม	305	24	5,155	372	2,549	183	471	34	2,135	155

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีลักษณะและวิธีการสร้างดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เนื้อหาของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีข้อความ (Item) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยแนวคิดของ เฮอิร์ชเบิร์ก (Herzberg, 1959) เป็นหลัก รวมทั้งการพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามที่มีการศึกษาวิจัยไว้ทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งสรุปได้เป็น ปัจจัย 13 ด้าน คือ

- 1.1 ความสำเร็จของงาน
- 1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ
- 1.3 ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน
- 1.4 ด้วงานหรือลักษณะงานที่ปฏิบัติ
- 1.5 ความรับผิดชอบ
- 1.6 นโยบายและการบริหาร
- 1.7 การนิเทศงาน
- 1.8 ความสัมพันธ์กับบุคลากรในโรงเรียน
- 1.9 ฐานะทางสังคมของบุคคลในงาน
- 1.10 เงินเดือนหรือผลประโยชน์เกื้อกูล
- 1.11 สภาพการทำงาน
- 1.12 ความเป็นอยู่ส่วนตัว
- 1.13 ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน

2. ลักษณะของแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ในแต่ละข้อแบ่งความคิดเห็นเป็น 7 ระดับ ซึ่งให้เลือกตอบเพียงระดับเดียว โดยมีความหมายของค่าคะแนน ดังต่อไปนี้

คะแนน	ความหมายของค่าคะแนน
	ด้านความพึงพอใจ
7	: มาก
6	: ปานกลาง
5	: น้อย
4	ไม่แน่ใจ
	ด้านความไม่พึงพอใจ
3	: น้อย
2	: ปานกลาง
1	: มาก

3. วิธีการและขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยนี้ มีวิธีการและขั้นตอนในการสร้าง คือ

3.1 ผู้วิจัยร่างแบบสอบถาม ตามหลักการ และกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามเนื้อหาของแบบสอบถามดังกล่าวในข้อ 1 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหาร การศึกษาและพฤติกรรมองค์การจากหน่วยงานและสถาบันต่าง ๆ ตามรายนามในภาคผนวก 1. เพื่อตัดสินความตรงตามเนื้อหา(content validity) และช่วยตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงต่อไป

3.2 ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแก้ไขตามความเห็น และข้อเสนอแนะ แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ ครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมและสุพรรณบุรีจำนวน 39 คน เพื่อตรวจสอบหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามสูตรการคำนวณของ Cronbach (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2530)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการทดลองใช้ พบว่า แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Alpha Coefficient) = .9668 แสดงว่า แบบสอบถามชุดนี้ มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงการใช้คำถามในบางข้อให้ชัดเจนขึ้นตามข้อเสนอของผู้ตอบแบบสอบถามในการทดลองใช้ แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.1 ขอความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดโดยติดต่อด้วยตนเองพร้อมกับหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อแจ้งขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

1.2 จัดส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือแจ้งขอความร่วมมือในการวิจัยด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์ ไปยังผู้บริหารโรงเรียน เพื่อมอบให้ครูในโรงเรียนตอบแบบสอบถามแล้วส่งคืนผู้วิจัย โดยผู้วิจัยได้จัดซองพร้อมแสตมป์แนบไปด้วยเพื่อความสะดวกในการส่งกลับคืนทางไปรษณีย์

1.3 ผู้วิจัยรอรับแบบสอบถามกลับคืนจากผู้ตอบ โดยกำหนดเวลารอในช่วงแรก 4 สัปดาห์ แล้วจัดส่งจดหมายถึงผู้บริหารโรงเรียนและครูเพื่อแจ้งเตือนสำหรับผู้ที่ยังไม่ได้ตอบได้ตอบและจัดส่งแบบสอบถามกลับคืนโดยเร็ว

1.4 ผู้วิจัยกำหนดเวลารอแบบสอบถามกลับคืนในช่วงที่สอง 3 สัปดาห์ แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป

ซึ่งจากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด จำนวน 372 ฉบับ ได้รับกลับมาทั้งสิ้นจำนวน 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.01 ในจำนวนนี้มีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์และไม่นำมาวิเคราะห์ผล จำนวน 9 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 2.42 คงเหลือแบบสอบถามที่นำมาใช้ในการวิจัยได้จริง จำนวนทั้งสิ้น 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.05 ดังปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ได้ เทียบจากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป จำแนกตามกลุ่มครูในแต่ละจังหวัด

จังหวัด	กลุ่มครูที่สอนในระดับ						รวม	
	เฉพาะประถม		เฉพาะมัธยม		ทั้งสองระดับ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กำแพงเพชร	15	71.43	2	66.67	16	88.89	33	78.57
ตาก	13	100.00	2	100.00	11	100.00	26	100.00
นครสวรรค์	17	77.27	4	100.00	27	96.30	48	90.57
พิจิตร	14	77.78	3	100.00	18	94.44	35	89.74
พิษณุโลก	30	76.92	5	83.33	25	96.15	60	84.50
เพชรบูรณ์	28	100.00	4	100.00	21	100.00	53	100.00
สุโขทัย	17	70.83	5	100.00	14	93.33	36	81.82
อุตรดิตถ์	18	100.00	7	100.00	19	100.00	44	100.00
รวม	152	83.06	32	94.12	151	97.42	335	90.05

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ คำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้คือ

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพผู้ตอบวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ /Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D./Standard Deviation) โดยกำหนดความหมายของค่าเฉลี่ยดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 6.51-7.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 5.51-6.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความไม่พึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความไม่พึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความไม่พึงพอใจมาก

2.3 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้วย F-test โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของ Scheffe (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2530)

นำเสนอข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะอยู่ในรูปตารางและแปลความหมายเป็นความเรียงประกอบตารางที่แบ่งตามปัจจัยแต่ละด้าน

ขั้นตอนวิธีการในการวิจัย สรุปเป็นแผนภาพได้ดังแสดงในแผนภาพที่ 14

แผนภาพที่ 14 แสดงขั้นตอนในการวิจัย

